

Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius

newsletter

nr1/10/2015

VIVAT ACADEMIA

rok akademicki
2015/2016
rozpoczęty

fot. Grzegorz Zygier (MUJ)

Quod felix faustum fortunatumque sit !

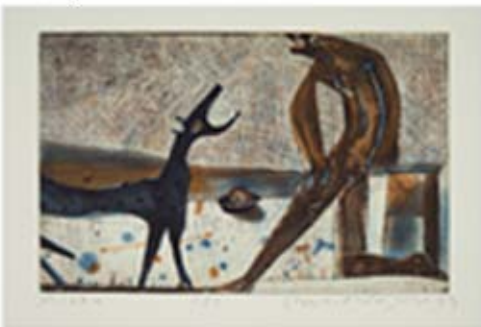
Układ pochodu uniwersyteckiego

	Wydział Biochemii, Biofizyki, Biotechnologii
	Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych
	Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
	Wydział Biologii i Nauk o Ziemi
	Wydział Chemii
	Wydział Matematyki i Informatyki
	Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej
	Wydział Polonistyki
	Wydział Filologiczny
	Wydział Historyczny
	Wydział Filozoficzny
	Collegium Medicum
	Wydział Prawa i Administracji
	Goście Zagraniczni
	Laur Jagielloński
	byli Rektorzy
	Prorektorzy
	JM Rektor

POCHÓD UNIWERSYTECKI

Każdego roku, 1 października w dniu rozpoczęcia nowego roku akademickiego, z Collegium Maius, najstarszego budynku Uniwersytetu Jagiellońskiego, rusza pochód uniwersytecki. Wywodzi się on z procesji kościelnych, których pozostałością jest do dzisiaj przestrzegany, tak zwany „ordo canonicus”, czyli porządek pochodu. Również togi profesorów wywodzą się od habitów mnichów. Z czasem strój ten stawał się coraz bardziej ozdobny. Według reguły, pochód tworzą wydziały uniwersyteckie od najmłodszego do najdosłojniejszych, najbardziej zasłużonych, a zamyka go rektor uczelni, przed którym niesione są przez pedeli najstarsze berła rektorskie w Europie. Czarne togi uczonych z kolorowymi mucetami, czyli pelerynkami w barwach wydziałów kontrastują z pąsowymi togami rektorów. Pochód wychodzi z Collegium Maius, przemierza ulicę Św. Anny, Planty, składa kwiaty przy tablicy poświęconej tragicznemu wydarzeniu tzw. Sonderaktion Krakau przed Collegium Novum, a następnie udaje się dalszymi ulicami Krakowa do auli Auditorium Maximum UJ.

S. Wejman Micha

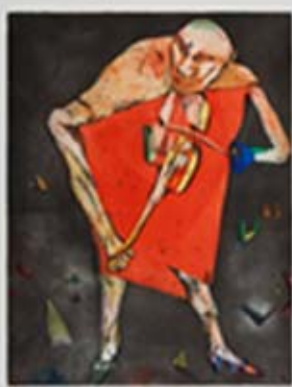
A. Wsiolkowski Felek i ja

K. Kiwerski Kaplica

J. Sroka Scherzo

D. Leszczyńska-Kluza Gniazdo

wystawa czasowa

Artyści
krakowscy
Uniwersytetowi
Jagiellońskiemu
Grafiki
podarowane
w latach
2013–2015

Wystawie towarzyszy bogato ilustrowany katalog, który można kupić w sklepie muzealnym „Negotium”.

– Udajmy się oglądać to co piękne – tymi słowami rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Wojciech Nowak dokonał w środę 7 października 2015 uroczystego otwarcia wystawy: „Artyści krakowscy Uniwersytetowi Jagiellońskiemu. Grafiki podarowane w latach 2013–2015”. Zanim jednak zaproszeni goście udali się do sali wystawowej głos zabrał dyrektor Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius dr hab. Krzysztof Stopka prof. UJ. Profesor wspomniął przy tej okazji jedną z poprzednich wystaw: „Piękno darowane”, którą zwiedzający Collegium Maius mieli okazję podziwiać w 2014 roku. Jak wspomniął dyrektor Muzeum UJ, to wówczas pojawiła się idea, by zachęcić do ofiarności współczesnych krakowskich artystów-grafików. Realizacja tego pomysłu, jak wspomniął profesor Krzysztof Stopka była możliwa za sprawą osobistego zaangażowania prof. Adama Wsiolkowskiego. Dziękując inicjatorowi wystawy rektor UJ prof. Wojciech Nowak wręczył prof. Adamowi Wsiolkowskiemu medal pamiątkowy „Plus ratio quam vis” – honorowe wyróżnienie dla osób zasłużonych dla Uniwersytetu Jagiellońskiego. Profesor Adam Wsiolkowski odbierając medal podkreślił, że jest przekonany iż prace przekazane przez artystów z „krakowskiej szkoły grafiki” to dopiero początek, dalszej, jeszcze bardziej owocnej współpracy, która pozwoli na znaczne poszerzenie zbiorów grafiki przez Muzeum UJ. Następnie głos zabrała także kuratorka tej uniktowej wystawy Maria Natalia Gajek, która wspomniła o historii „krakowskiej szkoły grafiki” sięgającej lat 60-tch XX wieku jak i mrocznym, ekspresjonistycznym stylu i klimacie prac powstałych w obrębie tejże grupy twórców. Wystawa ma charakter przekrojowy i stanowi niepowtarzalną okazję to zapoznania się z twórczością krakowskich grafików. Znalazło się na niej 70 niezwykle prac 36 artystów, w większości absolwentów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie – najstarszej „córy” Uniwersytetu Jagiellońskiego. Są to autorzy uprawiający grafikę warsztatową, malarze uprawiający grafikę tzw. „peintres et graveurs”, a także twórcy, którzy działają w zakresie mediów najnowszych, min.: Franciszek Bunsch, Krzysztof Kiwerski, Danuta Leszczyńska-Kluza, Ryszard Otręba, Stanisław Sobolewski, Jacek Sroka, Adam Wsiolkowski, Barbara Ziembicka). Wystawie towarzyszy katalog zaprojektowany przez wybitnego grafika, autora plakatów, prof. Władysława Plutę.

Zapraszamy do 20 grudnia 2015 roku od poniedziałku do soboty w godzinach od 10.00 do 15.00.

7 listopada 2015 r., godz. 11:00 oprowadzanie kuratorskie z prof. Adamem Wsiolkowskim. Wstęp wolny.

22 listopada 2015, godz. 11:00 oprowadzanie kuratorskie z prof. Adamem Wsiolkowskim (w ramach Dnia Otwartych Drzwi Muzeów Krakowskich). Wstęp wolny.

Prof. Adam Wsiolkowski, artysta malarz, profesor sztuk plastycznych, rektor Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie w latach 2008 – 2012. Uczestniczył w ponad 50 wystaw indywidualnych i ok. 200 zbiorowych w Polsce i zagranicą. Jego prace znajdują się w wielu muzeach i kolekcjach prywatnych. Inicjator pomysłu przekazania prac przez krakowskich artystów grafików i ich rodziny do kolekcji Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, współtwórca wystawy „Artyści krakowscy Uniwersytetowi Jagiellońskiemu. Grafiki podarowane w latach 2013–2015”.

W poszukiwaniu indiańskiej przeszłości. Wystawa zdjęć z badań polskiego projektu archeologicznego w Kolorado.

Badania Projektu Archeologicznego Sand Canyon – Castle Rock prowadzone są przez naukowców z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego od 2011 roku. Prace realizowane są w starożytnych osadach Indian Pueblo z XIII wieku n.e. położonych w trzech malowniczych kanionach w Kolorado na Południowym Zachodzie USA. Badania mają przyczynić się do rekonstrukcji struktury osadniczej oraz zmian społeczno-kulturowych w społecznościach indiańskich i ich tajemniczej migracji pod koniec XIII wieku na teren dzisiejszej Arizony i Nowego Meksyku. Na wystawie zaprezentowane zostaną zdjęcia z dotychczasowych badań projektu. Do tej pory dokumentacja objęła około trzydziestu stanowisk z dobrze zachowaną starożytną architekturą kamienną, do prac zastosowano nowoczesne techniki badawcze, jak skanowanie laserowe i badania geofizyczne, przeprowadzono również pierwsze wykopiska archeologiczne. Polski zespół odkrył także nieznane wcześniej przykłady sztuki naskalnej, malowideł i petroglifów, m.in. przedstawienia szamanów i wojowników, sceny polowań na bizona i jelenie oraz symbole klanowe.
(Radosław Palonka)

wystawa czasowa
zapowiedź

wernisaż: 24 listopada 2015 roku, godzina 16.00

fot. Radosław Palonka

Columbus Day to święto obchodzone w wielu państwach obu Ameryk i w Hiszpanii, upamiętniające dopłynięcie Krzysztofa Kolumba i załóg trzech hiszpańskich statków, z flagowym „Santa Maria”, do wyspy nazwanej San Salvador w archipelagu Bahamów i tym samym rozpoczęcie odkrywania Ameryki (12 października 1492 roku).

Konsul Generalny USA w Krakowie Walter Braunohler i konsul ds. prasy i kultury Pam DeVolder odwiedzili Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego 23 września 2015 roku poznając między innymi „amerykańskie” pamiątki przechowywane w naszym muzeum.

- Tzw. Złoty Globus Jagielloński (1510-1520), darowany bibliotece Collegium Maius przez profesora Jana Brożka według zapisu z 1639 roku, to najstarszy znany globus Ziemi, na którym znajduje się nazwa Ameryka. Kontynent opisany „America noviter reperta” umieszczony jest na południowym Pacyfiku (!).
- Oskar, honorowa nagroda Akademii Filmowej dla Andrzeja Wajdy, przekazana Muzeum UJ przez reżysera w 2000 roku.
- Fotografia Ziemi, wykonana z kosmosu, ofiarowana naszemu muzeum w 500. rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika przez Neila Armstronga, pierwszego człowieka, który stanął na Księżycu. Dedykacja astronauty określa naszego uczonego słowem „Gigant”.
- Fragment powłoki termicznej modułu dowodzenia „Endeavour” misji kosmicznej Apollo 15 (1971 r.)
- Szesnaście banknotów kolonii brytyjskich (Pensylwania, Delaware, Maryland, New Jersey) w Ameryce Północnej z lat 1759-1776, dar Ignacego Domeyki dla Gabinetu Archeologicznego UJ w 1884 roku.
- Wpis do książki pamiątkowej Muzeum UJ Roberta Kennedy`ego, 64. prokuratora generalnego USA w czasie jego prywatnej wizyty w Collegium Maius w 1964 roku.

AMERICA NOVITER REPERTA

SONDERAKTION KRAKAU

"Nie zapomnijcie naszej śmierci. Nie dajcie jej zmarnować".

Stanisław Estreicher

Spółeczność Akademicka Uniwersytetu Jagiellońskiego co roku, 6 listopada wspomina jedno z najtragiczniejszych wydarzeń w historii Uniwersytetu, tzw. Sonderaktion Krakau, podstępłą akcję okupanta niemieckiego, podczas której gestapo zwabiło i brutalnie aresztowało 183 profesorów i wykładowców krakowskich uczelni.

W niedługim czasie po zajęciu Krakowa przez wojska niemieckie, ówczesny rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Tadeusz Lehr-Spławiński, na żądanie SS-Sturmbannführera Bruno Müllera, zaprosił pracowników naukowych na wykład Niemca o stosunku III Rzeszy i narodowego socjalizmu do zagadnień nauki i szkolnictwa wyższego. Rektor zapewne liczył, że to przedsięwzięcie oznacza zgodę władz okupacyjnych na otwarcie Uczelni. Namawiał więc profesorów do liczego uczestnictwa w wykładzie. Nikt z zebranych nawet nie przypuszczał, iż jest to element szerszego planu pozbycia się polskiej inteligencji i szkolnictwa. Dnia 6 listopada o godzinie 12:00 w sali wykładowej nr 66 im. Mikołaja Kopernika w Collegium Novum (dziś sala nr 56 im. Józefa Szujskiego) w krótkim wystąpieniu Müller oznajmił profesorom i pracownikom naukowym, iż są aresztowani i zostaną wywiezieni do obozu w Sachsenhausen.

Łącznie, w brutalny sposób, aresztowano 183 profesorów, docentów i asystentów, z tego 155 z Uniwersytetu Jagiellońskiego, a także naukowców z Akademii Górniczej oraz z Akademii Handlowej.

Aresztowanie profesorów i uwięzienie w obozie wywołało oburzenie na całym świecie. Protestowały rządy poszczególnych państw i Stolica Apostolska. Do akcji protestacyjnych przyłączało się wielu intelektualistów i uczonych z różnych krajów.

Niemcy, którzy wówczas jeszcze liczyli się z opinią światową, w lutym 1940 roku podjęli decyzję o zwolnieniu części więźniów. Był to jedyny taki przypadek w dziejach niemieckich obozów koncentracyjnych. Warunki życia uwięzionych były dramatyczne, dlatego też nie wszyscy byli w stanie opuścić obóz, a kilkunastu profesorów straciło tam życie.

Spółeczność akademicka wspomina tamto wydarzenie podczas Obchodów Uniwersyteckiego Dnia Pamięci, które rozpoczyna msza żałobna w kolegiacie św. Anny w intencji wszystkich poległych i zmarłych profesorów uniwersyteckich, pracowników i studentów. Następnie władze UJ, a także przedstawiciele wszystkich wydziałów i studenci, udają się na cmentarze krakowskie, by złożyć kwiaty na mogiłach ludzi szczególnie zasłużonych dla nauki polskiej i dla Uniwersytetu. O godz. 12:00, w sali Collegium Novum, w której nastąpiło aresztowanie profesorów, odczytywany jest apel poległych a Rektor UJ wygłasza okolicznościowy wykład.

Źródła: - Antoni Jackowski, Izabela Soljan „Sonderaktion Krakau”, Alma Mater - miesięcznik Uniwersytetu Jagiellońskiego.

- Zygmunt Starachowicz „Sonderaktion Krakau. Wspomnienia z akcji przeciwko profesorom uniwersyteckim w Krakowie (6-10 listopada 1939 roku)”, Gdańsk, 2012.

- "Uniwersytecki Dzień Pamięci" - strona www Działu Promocji i Informacji UJ.

Muzeum

Uniwersytetu Jagiellońskiego
Collegium Maius-
godziny otwarcia

Jagiellonian University Museum
- Collegium Maius
opening hours

poniedziałek	10:00 - 14:20
wtorek	10:00 - 15:20 *
środa	10:00 - 14:20
czwartek	10:00 - 14:20 *
piątek	10:00 - 14:20
sobota	10:00 - 14:20
niedziela	nieczynne

Monday	10:00 - 14:20
Tuesday	10:00 - 15:20 *
Wednesday	10:00 - 14:20
Thursday	10:00 - 14:20 *
Friday	10:00 - 14:20
Saturday	10:00 - 14:20
Sunday	closed

* Kwiecień - październik 10:00 - 17:20

* April - October 10:00 - 17:20

Zwiedzanie bezpłatne:

Free entrance:

Kwiecień - październik

April - October (Tuesday)

wtorki 15:00 - 18:00

15:00 - 18:00 (last tour 17.20)

(ostatnie wejście o 17:20)

November - March (Tuesday)

Listopad - marzec

14:00 - 16:00 (last tour 15.20)

wtorki 14:00 - 16:00

(ostatnie wejście o 15:20)

<https://www.facebook.com/muzeum.uj>

CIMUSET

W dniach 6 - 11 września 2015 roku miała miejsce międzynarodowa konferencja **The International Comitee for Museum and Collections of Science and Technology (Cimuset)**, stałego komitetu działającego przy ICOM (The International Council of Museums) organizowana przez Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie we współpracy z Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius oraz Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie. Konferencja ta była okazją do spotkania się muzealników i przedyskutowania problemów oraz zagadnień dotyczących muzeów techniki i nauki. Konferencję rozpoczął prof. dr hab. Jerzy Vetulani wykładem pt. "Mózg a rozwój cywilizacji". W trakcie poszczególnych paneli zajmowano się między innymi problematyką odbiorców muzeów techniki i centrów nauki. Odnoszono się do ich potrzeb i oczekiwań, a także kwestii tego na ile mogą one determinować działania instytucji muzealnych oraz czy i jak mogą one inicjatywę muzealną ograniczać lub jakie wyzwania jej stawiać. Jedną z sesji poświęcono edukatorom. W ramach panelu „Edukator – ale kto?” poddawano rozważaniu potrzebę odpowiedniego przygotowania osób zajmujących się edukacją w muzeach, czyli jedną z podstawowych form upowszechniania wiedzy o obiektach muzealnych. Poszukiwano także odpowiedzi na pytanie co jest największym wyzwaniem dla muzeów w XXI wieku. W ramach panelu „Nasze projekty” przedstawiony został między innymi projekt wystawy interaktywnej przygotowanej przez uczniów, jako przykład nieformalnego narzędzia edukacji muzealnej. Na przykładzie Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego podjęto się także próby określenia obszarów konkurencyjności muzeów nauki, opierających się na specyfice instytucji jaką jest muzeum uniwersyteckie, uwarunkowanej historycznie, kulturowo i prawnie.

W konferencji brali udział przedstawiciele naszego muzeum.

Redakcja:
Marta Głóg
Jowita Kaczmarczyk
Jacek Kumański
Jakub Osiecki
Joanna Ślaga
Katarzyna Zięba

Kontakt:
Dział Strategii i Rozwoju Muzeum UJ
tel. 12 663 13 17
collegiummaius.promocja@uj.edu.pl

Dział Oświatowy Muzeum UJ
tel. 12 663 13 08
collegiummaius.edukacja@uj.edu.pl

www.maius.uj.edu.pl
facebook.com/muzeumUJ
twitter.com/CollegiumMaius
instagram.com/collegiummaius/

projekt graficzny: Jacek Kumański

Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego
ul. Jagiellońska 15
31-010 Kraków
tel. 12 422 05 49
12 663 15 01
fax. 12 422 27 34

rezerwacja na dzień bieżący:
tel. 12 663 15 21

rezerwacja z wyprzedzeniem:
tel. 12 663 13 07